

Arbeidstilsynet

VAR DATO
15.02.2012

DERES DATO
11.11.2011

VAR SAKSBEHANDLER
Janne Brenne tlf 970 41 092
Karl Fredrik Jarbo

VAR REFERANSE
2011/26213 20382/2012
DERES REFERANSE
11/2396-

1

Arbeidsdepartement
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

HØRING AV NYE REGLER OM BRUK AV LUGARDELING PÅ NORSK SOKKEL

Viser til oversendelse av høring av nye regler om bruk av lugardeling på norsk sokkel datert 11.11.2011. Arbeidstilsynet har fått utsatt frist til 15. februar 2011.

Problematikken knyttet til lugardeling/døgndeling dreier seg om at to personer over 24 timer disponerer samme enkeltlugar, men slik at begge sover alene. De arbeider vekselvis natt og dag, og lugaren rengjøres og det skiftes sengetøy mellom hvert skift. Vi mener at "lugardeling" er det mest beskrivende begrep for dette.

Arbeidstilsynet er positiv til regelverket klargjøres med sikte på mer forutsigbarhet for partene. Vi slutter oss til departementets generelle vurderinger knyttet til de særskilte belastninger arbeidstakerne utsettes for i arbeidsperioden ombord på innretninger på sokkelen, og at god tilrettelegging for restitusjon og hvile er viktig sett hen til de arbeidstidsordninger som gjelder.

Arbeidsmiljøloven § 4-4 fjerde ledd krever at den innkvartering som arbeidsgiveren stiller til arbeidstakernes rådighet skal være forsvarlig utført, innredet og vedlikeholdt. Bestemmelsen er en generell hjemmel til å gripe inn overfor uforsvarlige boforhold. Selv om en som hovedregel må kunne hevde at en normalt må kunne stille krav om enkeltrom, må et slikt krav inngå i en helhetsvurdering der også andre momenter tillegges vekt. Ved praktisering av bestemmelsen legger Arbeidstilsynet til grunn at innkvarteringen er tilstrekkelig stor til at den kan utstyres med bord, stoler med rygg, seng m.m. som er nødvendig av hensyn til arbeidstakernes velferd. Det følger av Arbeidstilsynets veiledning til forskrift om arbeidsplasser og arbeidslokaler av 16. februar 1995 nr. 170 blant annet at "*Soverom bør være slik plassert at brukerne blir minst mulig forstyrret. Soverom bør være enkeltrom. Soverom bør ikke ha gjennomgang til andre rom.*"

Deling av enkeltrom mellom to arbeidstakere på henholdsvis dag- og nattskift har så vidt vi vet ikke vært brukt som innkvarteringsordning i landbaserte virksomheter i nyere tid. Våre kommentarer baserer seg derfor på generelle betraktninger om konsekvensene av et slikt innkvarteringsstilbud for helse, velferd og sikkerhet.

Deling av lugar kan lett gi dårlige hygieniske forhold og økt risiko for spredning av smitte, selv om rommene rengjøres. Vi kjenner ikke til at hygieniske forhold ved denne typen arbeidsinnkvartering er undersøkt spesielt, men antar at erfaringene med andre former for trangboddhet er relevante. Arbeidstilsynet forutsetter at det etableres en ordning som sikrer eventuell nødvendig isolering av syke/smittebærende.

Lugardeling gjør det vanskelig å oppnå restitusjon i samsvar med arbeidstakers behov, fordi lugaren mer enn halve døgnet er opptatt, enten av en som skal sove, eller fordi det skal utføres

renhold. Det blir vanskelig å praktisere anbefalte teknikker for ”fatigue management” (trøtthetshåndtering), slik som kortvarig ”tupplur” i løpet av nattskiftet og riktig plasserte søvnperioder etter skiftet.

Manglende adgang til egen lugar i løpet av arbeidsperioden, enten det er natt eller dag, gjør det vanskelig å benytte stille perioder i arbeidsøkten til restitusjon. Problemene vil være størst for dem som går nattskift. De har på forhånd problemer med å få tilstrekkelig god og langvarig søvn på dagtid fordi de er i utakt med døgnrytmen, og lugardeling gjør ikke forholdene bedre. Det resulterende søvnunderskuddet går utover sikkerheten, det innebærer økt risiko for feilhandlinger og ulykker, særlig ved nattarbeid. I fysisk og mentalt krevende arbeid er imidlertid tilstrekkelig restitusjon ikke bare viktig for sikkerheten, men også for helsen. Det gjelder uansett hvilken tid på døgnet man arbeider. Dette kan det kompenseres for om hvilerom eller lignende er tilgjengelig ved behov.

I forslaget til ny ordlyd i aktivitetsforskriften § 19, åpnes det for lugardeling innen visse rammer, så sant konsekvensene utredes og kompenserende tiltak settes i verk ”slik at sikkerheten blir ivaretatt og det sikres nødvendig restitusjon og hvile”. Vi mener formuleringen gir inntrykk av at konsekvensene for sikkerhet og restitusjon kan kompenseres med tiltak og at lugardeling dermed kan anses forsvarlig i de fleste tilfeller. Dette er ikke i samsvar med eksisterende kunnskap.

Arbeidstilsynet er av den oppfatning at deling av enkeltrom mellom to arbeidstakere som arbeider henholdsvis dagskift og nattskift ikke kan anses som forsvarlig innkvartering etter arbeidsmiljøloven § 4-4, og at ordningen bare kan godtas som en midlertidig løsning. Av hensyn til arbeidstakernes helse og velferd, bør det etter vårt syn ikke åpnes for unntak utover dette.

Avslutningsvis viser vi til nyere forskning: *Waage et al. Shift Work Disorder among oil rig workers in the North Sea. Sleep 2009;3:4:558-565* hvor det fremkommer at oljearbeiderne i Nordsjøen allerede har en belastende skiftordning med høy forekomst av søvnforstyrrelser. Belastningen ved skiftordning vil etter vår vurdering øke ved innkvartering i form av lugardeling.

Med hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Ingrid Finboe Svendsen
direktør

(sign.)

Gry Singsaas
avdelingsdirektør, Lov og regelverk
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.